

mindre ressourceforbrug. Men det er der ikke tegn på. I Danmarks Miljøundersøgelses rapport »Miljø og Samfund« konkluderes bl.a.: »Der er imidlertid ikke noget, der tyder på, at dette servicesamfund i sig selv er et mindre ressourcekrævende og mindre miljøbelastende samfund. Indtil videre er udviklingen af servicesamfundet foregået hånd i hånd med en stigende materiel produktion.«

Samtidig står det klart, at svaret på alle disse problemer ikke bare kan være nulvækst – i hvert fald ikke før efter en omfattende omstilling af produktion og forbrug. Nulvækst har Danmark f.eks. oplevet i 1980'erne, uden at det gav miljøforbedringer – tværtimod. Og i de tidligere kommunistiske lande opleves netop nu en voldsom minusvækst samtidig med, at miljøproblemerne vokser.

Ligesom troen på, at den ukritiske vækst af sig selv vil løse problemerne, er troen på, at nulvækst af sig selv vil løse problemerne, beviser på, at der mangler en grundig analyse og et fælles debatgrundlag om disse afgørende spørgsmål. Behovet er intet mindre end udarbejdelse af en *ny model*, som det f.eks. efterlyses i kapitel 10 i Europa-Kommissionens hvidbog.

Kommissionen skal levere bidrag til den danske debat og politiske afklaring samtidig med, at kommissionens arbejde skal indgå i en bredere europæisk diskussion. I EU bør netop diskussion gives meget høj prioritet.

Kommissionen skal sideløbende med de øvrige initiativer, SF har taget de sidste 2 år, føre miljødebatten ind i den økonomiske politik.

Det gælder således gennemførelsen af en strategisk miljøplanlægning, der nu er ved at blive etableret, og det gælder miljøvurderinger af alle regeringslovsforslag. En gennemførelse af miljøafgifter også for erhvervslivet er ligeledes en del af denne bestræbelse.

Kommissionens rolle bliver både at ruske op i opinionen og at skabe debat samtidig med, at den skal anvise helt konkrete modeller for omstilling.

Bemærkninger til beslutningsforslagets enkelte punkter

Ad 1:

a) Her kan bl.a. tages udgangspunkt i Danmarks Miljøundersøgelses konklusion i »Miljø og samfund – en status over udviklingen i miljøtilstanden i Danmark« (Faglig rapport fra DMU nr. 93):

»Det er således generelt karakteristisk for de områder, hvor det er svært at notere fremgang, at det netop er områder, hvor mennesket og samfundet står over for nogle fundamentale valg mellem vort nuværende

forbrugs- og produktionsmønster på den ene side og natur og miljø på den anden side«.

En problemstilling, der også belyses i kapitel 10 i Europa-Kommissionens hvidbog »Vækst, konkurrence, beskæftigelse – Udfordringer og veje ind i det 21. århundrede«. Kapitel 10 indgår i den del af hvidbogen, som ikke er vedtaget. At det ikke er tilfældet, er beklageligt, da det er noget af det mest fremsynede, der foreligger så tæt på den politiske beslutningsproces. Desto vigtigere er det, at der arbejdes videre på de tanker, der ligger i udspillet. Beslutningsforslaget lægger dermed også op til et dansk initiativ for at tage den handske op, som dele af Europa-Kommissionen har kastet.

Formuleringen i konklusionerne i kapitel 10 lyder således:

»Det er nødvendigt at forstå beskaffenheden af den strukturelle forandring, Fællesskabet gennemlever, for at man kan forholde sig til den. Det er vigtigt at få udviklet et samfundsprojekt, der tager sigte på en højere livskvalitet i Fællesskabet, og som kan motivere folk, så der skabes den nødvendige menneskelige energi:

- a) De alvorlige økonomiske og sociale problemer, Fællesskabet for tiden har at kæmpe med, er resultater af nogle fundamentale skævheder, nærmere betegnet et både kvalitativt og kvantitativt »underforbrug« af arbejdskraft kombineret med et »overforbrug« af natur- og miljøressourcer. Begge er helt centrale elementer i den økonomiske udviklingsmodel, Fællesskabet har fulgt i de seneste årtier.
- b) Den grundlæggende udfordring for en ny økonomisk udviklingsmodel består i at bryde den i øjeblikket negative sammenhæng mellem miljøvilkår og livskvalitet i almindelighed på den ene side og økonomisk velstand på den anden side. I denne forbindelse er en udbredt indførelse af ren teknologi af central betydning. Det skal understreges, at der i vid udstrækning er tale om allerede kendt teknik, der blot venter på at blive taget i anvendelse i det økonomiske system.
- c) Skiftet til en ny model, der bygger på »en bæredygtig udvikling«, forudsætter, at der udvikles et sammenhængende sæt markedsincitament. Hovedopgaven bliver en systematisk revision af eksisterende makroøkonomiske og sektorielle politikker ud fra det grundlæggende princip, at markedspriserne også skal afspejle alle eksterne omkostninger. Mange politiske beslutninger på områder som beskatning, subsidier, konkurrence, infrastruktur, arbejdsorganisation, arealanvendelse,